

u službi Krista. Ljubav prema Bogu je iznad svake druge ljubavi. Krist nas je otkupio svojom smrću i svojim uskrsnućem, podario nam pobjedu nad grijehom, smrću i đavlom! Čudna je stvar, gotovo znak malaksalosti, što se često ne osjećamo sretnima u Kristovoj pobjedi, te gotovo zavidimo onim »slobodnima«! Razlog je u pomanjkanju vjere i u trnovitom putu nasljedovanja Krista. Istina je da nikada nećemo postići integritet i harmoniju u spolnosti koje su posjedovali naši praroditelji. No dan nam je dar izbora u vjernosti Bogu i bližnjemu na drugi način. On se sastoji u vjernom Božjem vodstvu njegovom riječju, čvrstoj vjeri i Kristovoj milosti koja nas diže i kad padnemo. Sakramentalni život stalni je doticaj milosti. No ne može zamijeniti napor i patnju u nasljedovanju Krista. »Sakrament Pomirenja i Euharistije su najvažnija hrana Kristova života u nama« (str. 122). Tome moramo dodati osobnu molitvu, duhovno štivo, tjelesnu pokoru i budnost.

Možemo reći da se vrijednost ove knjige sastoji u jasnoći i ozbiljnosti razumijevanja kršćanskog pogleda na značenje ljudske spolnosti. Tu Crkva crpi svoju snagu i svjetlo. Ovo je djelo vrlo uspješno doprinos na polju moralnih zasada i zahtjeva Crkve. Ono osluškuje Božju riječ i sukladno njoj gradi zahtjeve kršćanskog morala. Knjiga je upravo »vade mecum« za ispravnu moralnu orijentaciju!

Luka Lučić

Vatroslav Halambek, *Trijumf milosti*, FTIDI, Zagreb 2008, 184 str.

Vatroslav Halambek napisao je još jednu knjigu u istome nizu, pod nazivom *Trijumf milosti*. (Prethode joj naime razgovori sa starozavjetnicima i s novozavjetnicima). U njoj autor stupa u razgovor s postnovozavjetnim svecima. Riječ je o dvadeset svetaca i svetica koji su, prema autorovu mišljenju, na poseban način obilježili kršćanstvo od njegovih početka

do naših dana. To su muževi i žene koji su svojim predanjem, djelovanjem i životom odgovorili na Božji *poziv na svetost*, koji su je milošću Božjom ostvarili, te tako mnogima postali primjer i svjedočanstvo svetosti. Njima autor postavlja pitanja i od njih dobiva odgovore. Dobro je istaknuti da se među njima nalazi i blažena Majka Terezija iz Calcutte. Premda je proglašena tek blaženom, nitko joj razuman ne može zanijekati svetost života, stoga je bez dvojbe smijemo *počastiti* naslovom koji joj ionako pripada.

Nakon kratkoga naslova koji sadrži ime sveca ili svetece s kojima se razgovor vodi te razdoblje u kojem su živjeli i djelovali, pisac iznosi njihov sažet životopis. Slijedi zatim kratak zapis ili molitva dotičnoga sveca ili svetece po kojemu su značajni, a potom razgovor u obliku — pozdrav, pitanja i odgovori te zahvala i oprostajni pozdrav. Među protagonistima nailazimo na svece prvih kršćanskih vremena, poput Ignacija Antiohijskoga, Ireneja i Ivana Zlatoustog. Susrećemo i svece susljednih stoljeća, npr. sv. Benedikta, Antuna Padovanskog, Tomu Akvinskoga i Katarinu Sijensku. Naposljetku stižemo i do svetaca zadnjih nekoliko stoljeća i naših dana, poput sv. Franje Saleškoga, sv. Župnika Arškog, sv. Pdra Pia i Majke Terezije.

Autor nerijetko po ustima svetih razobličuje licemjerje današnjega mentaliteta, brojne i lažne duhovne i verbalne konstrukcije koje ograničavaju plemenito i nesebično djelovanje te obeshrabruju i obeskrjepljuju nastojanje čovjeka da se trudi oko vlastite svetosti i svoga hoda ususret Bogu.

Kroz razgovore s nebesnicima nailazimo i na sasvim aktualna pitanja i za naše vrijeme. Dotiču se teme pobačaja, ljudskih prava, medijske manipulacije, isključivosti, krivoga shvaćanja ljudskih i medijskih sloboda, nerazumijevanja vjernika za Crkvu i podijeljenosti među vjernicima, duhovnog zvanja, *ludosti križa* i dubokog smisla trpljenja u vjeri. Govori se i o znanstvenim dostignućima, to-

božnjoj suprotstavljenosti znanosti i vjere; razornoj stvarnosti grijeha, paklu, čistištu i raju te o mnogim drugim pitanjima egzistencijalno povezanim s čovjekom, njegovim smislom i konačnom svrhom.

Pisac, uz nesebičnu pomoć svetaca, čitatelja upućuje na čistoću evangeoskoga nauka *u kojemu se i po kojemu se* čovjek može uzdići iznad svoga povijesno-kulturnoga konteksta i mentaliteta, iznad onoga što vrijedi ovdje i sada. Štoviše, istome *ovdje i sada* daje novo značenje: *ovdje i sada* započinje *vječnost i svetost* za koju smo otkupljeni, na koju smo pozvani, za koju smo stvoreni. To je naše istinsko ozračje, naš povratak Bogu i Ocu po Isusu Kristu u Duhu Svetomu!

Vrijedno je primijetiti da autorovi sugovornici s jedne strane svjedoče za istinitost Evanđelja, a s druge — usklađeni s tim istim Evanđeljem — daju i osobit, vlastiti doprinos: osobno iskustvo, vlastiti vidik i poimanje mnogostruke, sveobuhvatne i divne ljubavi Božje, zauzete za naše spasenje.

Halambek, pristupajući pojedinom svecu ili svetici, ne krije određenu *radoznalost* i djetinju *nestašnost*, kao i spontanu jednostavnost u komunikaciji s miljenicima Božjim. Sveci sa svoje strane, što možemo vidjeti kao njihovu zajedničku crtu, zadržavajući vlastiti karakter, pokazuju onu svetačku mudrost, strpljivost, dobrohotnost i ljubaznost, skromnost i poniznost koje upućuju na stanje savršenosti, zapravo svetosti. Njihovi su odgovori jednostavni, a duboki. Svaki pokušaj da ih se pohvali otklanjaju od sebe i usmjeravaju prema Bogu, kojemu pripisuju svu svetost, slavu, čast i svaku zaslugu.

Autor knjige čitatelju vraća pozornost na *svetost* kao stanje zamišljeno od Boga i namijenjeno čovjeku, koji je kruna svega stvaranja; stanje koje je zapravo čovjekovo *naravno stanje*. To je naime potpuno u skladu s Božjom voljom za čovjeka i s Božjom svetošću [*Sveti budite!*

Jer sam svet ja, Jahve, Bog vaš! (Lev 19, 2b)].

Svetost je i danas moguća i ostvariva, ali smo redovito u napasti tu čast *skromno prepustiti drugima*, dok sebi prisvajamo *pravo na prosudbu vjerodostojnosti* ili stupnja tuđe svetosti! Upravo na to pisac i prebacuje težište: Božji poziv na svetost nije upućen samo *nama*, već i *meni*, te stoga ja nisam odgovoran za nastojanje ili zapuštanje *naše*, već *svoje osobne svetosti*. Sveci, premda svjesni djelovanja Zloga i grijeha u svijetu, ne dopuštaju se zavesti u *nedjelovanje*, već počevši od sebe, mole Božje smilovanje, oprostjenje i milost, te čine što mogu.

Trijumf milosti svakako je vrijedan poticaj za osobno promišljanje i refleksiju u tom smjeru. Poželjno je iz toga polučiti neke odluke i odjelotvoriti ih. Time će svetost onima kojima je dalek i nejasan pojam svakako postati bliža, konkretnija i poželjnija.

Siniša Štambuk

Jutta Meske, OSB, *Marijinih sedam riječi (razmatranja)*, (ur.) s. Marija od Presvetog Srca (Anka Petričević), Symposion, Split 2008, 107 str.

Autorica Jutta Meske je benediktinka iz Opatije sv. Hildegarde u Rudesheimu. U ovoj knjizi, kako to i sam naslov sugerira, razlaže Marijine riječi koje su zabilježene u Evanđeljima. Ražareni ljubavlju prema našoj Nebeskoj Majci, kaže autorica, mi ćemo razmišljajući u njih uroniti. One će postati putokazi za naš život i pomoći nam da se sve više upriličimo Marijinoj slici. Knjiga, kaže autorica, nema nikakvih naučnih pretenzija, ali čežnja i ljubav sile također i nas, teološki nenaobražene vjernike, na susret s Majkom Božjom.

Knjiga se dijeli na uvod i sedam poglavlja. Na svako poglavlje otpada po jedna Marijina riječ.